

- A. Deze nota is in overleg met de volgende disciplines geconcipieerd: B&O, politie
B. Er is wel overeenstemming
C. Er heeft overleg plaatsgevonden met portefeuillehouder; de nota en bijlagen zijn 13 mei jl aan alle collegeleden gezonden waarbij is aangegeven dat bespreking desgewenst in de PO's in week 21 kon plaatsvinden.

KORTE INHOUD (GELIJKDUIDEND AAN VOORBLAD)

Meerjarenbeleid handhaven openbare ruimte 2015-2019

1. Aanleiding.

In de zomer van 2012 hebben een aantal incidenten plaatsgevonden, waarbij buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) betrokken waren, die veel publicitaire aandacht trokken. Deze kwesties maakten duidelijk dat de handhavingspraktijk een gevoelig en lastig onderwerp kan zijn, niet alleen vanwege de publiciteit, maar ook vanwege het bestuurlijke afbreukrisico. Om deze reden heeft de rekenkamer besloten onderzoek te doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het handhavingsbeleid van de gemeente Maastricht, en naar de wijze waarop de raad zijn kaderstellende en controlerende rol invult op dit terrein. De belangrijkste adviezen van de rekenkamer waren:

- actualiseer het handhavingsbeleid;
- stel beleidsprioriteiten;
- maak gebruik van signalen uit de stad en van handhavers;
- maak een jaarlijks uitvoeringsprogramma;
- informeer en praat regelmatig met de raad;
- investeer in de ondersteuning van handhavers.

De raad heeft deze adviezen overgenomen en het college van Burgemeester en Wethouders de opdracht gegeven een visie op Handhaven openbare ruimte te ontwikkelen en het handhavingsbeleid te actualiseren.

2. Relatie met bestaand beleid.

Het meerjarenbeleid handhaven openbare ruimte is de actualisatie van het 'beleidsplan handhaving fysieke ruimte' uit 2009 voor wat betreft handhaven openbare ruimte. Het beleid voor de tak Handhaven WABO is reeds geactualiseerd.

Het Maastrichts handhavingsbeleid staat niet op zichzelf. Handhaven openbare ruimte wordt ingezet om de naleving van landelijke en gemeentelijke wet- en regelgeving te stimuleren alsook om een bijdrage te leveren aan de realisatie van beleidsdoelstellingen en hiervan afgeleide effectdoelstellingen. Het betreft regelgeving die voornamelijk is gericht op het waarborgen van de leefbaarheid in de openbare ruimte. Denk bijvoorbeeld aan regels over het opruimen van hondenpoep, het parkeren van de auto, het aanbieden van afval, het plaatsen van terrassen en het

verkopen van alcohol. De gemeentelijke regels liggen vast in verordeningen, die vaak nader uitgewerkt zijn in beleid en uitvoeringsbesluiten. De voornaamste verordeningen waar Handhaven openbare ruimte op toeziet, zijn de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), de Afvalstoffenverordening en de Verordening Parkeerregulering en Parkeerbelasting. Ook het toezicht en de handhaving van landelijke regelgeving behoort tot het takenpakket van Handhaven openbare ruimte. Voorbeelden zijn de Drank- en Horecawet (DHW), de Wegenverkeerswet en de Wet Milieubeheer. Beleidsnota's waaraan Handhaven openbare ruimte voornamelijk een bijdrage levert zijn het Meerjarenplan Veiligheid 2015-2018, de beleidsnota Parkeren 2007 en het afvalbeleidsplan 2011-2015. In bijlage 1 van het bijgevoegde meerjarenbeleid is een overzicht opgenomen van de taakvelden waarop Handhaven openbare ruimte het meest actief is, aangevuld met een taakomschrijving, de bijbehorende wet-, regelgeving en beleidsstukken en de achterliggende beleidsdoelstellingen.

3. Gewenst beleid en mogelijke opties.

In Nederland kennen we democratisch opgestelde wet- en regelgeving die het gebruik van de leefomgeving ordenen. Deze regels hebben als doelstelling het waarborgen van de kwaliteit, veiligheid en leefbaarheid van de openbare ruimte. Om dit doel te behalen, is het van belang dat de wet- en regelgeving nageleefd te worden. De gemeente Maastricht streeft naar een optimaal naleefgedrag, waarbij de eigen verantwoordelijkheid van iedere burger, bezoeker of ondernemer een belangrijk uitgangspunt is. Het opstellen van heldere en eenduidige regels en de bekendmaking hiervan zijn randvoorwaarden die het voor iedereen mogelijk maken om zijn of haar verantwoordelijkheid te nemen als het gaat om de naleving van regels. De gemeente Maastricht zet team Handhaven openbare ruimte in om naleving oftewel normconform gedrag te stimuleren.

Handhaven openbare ruimte is verantwoordelijk voor meer dan 30 verschillende taakvelden. Het is onmogelijk om aan al deze taakvelden evenveel aandacht te besteden. De gemeente zal uiteraard voldoen aan haar beginselplicht tot handhaven. Beperkte capaciteit en middelen verplichten echter tot het maken van keuzes over pro-actief of reactief controleren van bepaalde thema's en de intensiteit van het toezicht.

Deskundigen uit het werkveld hebben samen tijdens een expertisebijeenkomst de landelijk aanbevolen risicomatrix ingevuld om te komen tot een realistische prioriteitenlijst. In deze matrix wordt het maatschappelijke effect van een maatregel in relatie gebracht met de overtredingskans en de mate waarin de inzet van toezicht en handhaven kan bijdragen aan het oplossen van de problematiek. Op basis hiervan is bepaald welke taakvelden het meeste prioriteit verdienen en welke taakvelden minder aandacht zullen krijgen de komende periode.

Prioriteiten van Handhaven openbare ruimte

De prioriteitenlijst geldt als basis voor inzet van Handhaven openbare ruimte. Het betreft geen gemeentebrede prioritering van alle beleidsvelden waar de gemeente aandacht aan besteedt. Het kan zijn dat de rol van Handhaven openbare ruimte op een bepaald thema klein is, terwijl het thema in zijn algemeenheid als zeer belangrijk ervaren wordt. De oorzaak hiervan is dat bepaalde problematiek beter aangepakt kan worden door de inzet van andere instrumenten dan toezicht en handhaving (denk bijvoorbeeld aan subsidieregelingen). Ook kan het zijn dat Handhaven openbare ruimte maar een beperkte bevoegdheid heeft. In dit laatste geval zal de politie meer inzet plegen.

Voorgesteld wordt de volgende prioriteitenlijst te hanteren voor de inzet van Handhaven openbare ruimte:

Topprioriteiten: <i>Het toezicht vindt plaats op vaste controlefrequentie. Verder wordt door de inzet van surveillance actief gezocht naar overtredingen. Meldingen en handhavingsverzoeken wordt direct opgepakt.</i>	Gemiddelde prioriteit: <i>Minder intensief toezicht. Meldingen worden direct opgepakt. Bij toenemende overlast, wordt op projectbasis proactief gecontroleerd. Elders worden steeksproefsgewijs proactief controles uitgevoerd.</i>	Lage prioriteit: <i>Er is sprake van passief toezicht. In beginsel vinden enkel controles plaats bij meldingen en handhavingsverzoeken.</i>
Verkeerd aangeboden afval	Vuurwerk	Zwerwers
Zwerfvuil	Wildplassen	Winkeltijden
Milieuperrons	Jeugd en jongeren*	Visserijcontrole
Grote evenementen (inclusief alcohol 18-)	APV algemeen	Stankoverlast
Verkeersregulering	Zakkenrollerij*	Kleinschalige evenementen en optochten
Signalering drugsoverlast	Veilige buurten*	
Signalering problematiek richting Veiligheidshuis	Hondenbeleid	
Fietsparkeren	Woonboten & woonwagenlocaties	
Parkeren (betaald)	Geluid	
Parkeren (verkeersovertreding)	Alcohol 18-	
Toezicht vergunningen/ontheffingen APV	Uitstallingen	
Terrassen	Reclame	
	DHW algemeen	
	Straatmuziek	
	Inzamelen afval zonder vergunning	

* Deze thema's staan hoog op de gemeentelijke agenda. Ook Handhaven openbare ruimte neemt deel aan projecten rondom deze thema's. Toezicht en handhaven kan bijdragen aan het oplossen van problemen op deze gebieden, maar zijn niet de sleutel voor een duurzame aanpak. Dat is de reden waarom deze thema's op de prioriteitenlijst van Handhaven openbare ruimte niet in de topprioriteitscategorie vallen. Nadere toelichting over de inhoud van de handhavingstaak en de rol van Handhaven openbare ruimte kunt u lezen in bijlage 1.

De keten van (handhavings-)activiteiten die erop gericht is naleving van regelgeving te bevorderen worden samengevat in een naleefstrategie. De naleefstrategie kent vier subcategorieën: een strategie voor spontane naleving (onder andere voorlichting), een toezichtstrategie (preventief en repressief controleren), een sanctiestrategie en een gedoogstrategie. De Maastrichtse naleefstrategie kent de stelregel zacht waar zacht kan, hard waar hard moet. De aanpak die wordt gekozen wordt aangepast aan de ernst van de situatie.

Belangrijke kenmerken van de Maastrichtse naleefstrategie zijn:

- Informatiegestuurd en risicogericht werken;
- Wijkgericht werken;
- Integraal werken;

- Samenwerken met politie en in de regio.

De komende jaren wordt geïnvesteerd in communicatie. Er zal nadrukkelijk aandacht zijn voor de bekendheid en het imago van team Handhaven openbare ruimte en voor het vergroten van kennis over geldende wet- en regelgeving bij burgers, ondernemers en bezoekers. Ook uitbreiding van het digitaal werken, uit het oogpunt van zowel klantvriendelijkheid als efficiëntie, zal extra aandacht krijgen de komende periode. Daarnaast blijft adequate opleiding van medewerkers de een belangrijk speerpunt.

Handhaven openbare ruimte werkt voortdurend aan de verbetering van efficiëntie en effectiviteit. Daarom wordt de komende jaren verder geïnvesteerd in het SMART formuleren van doelstellingen, het benoemen van prestatie-indicatoren, het lean-werken, het opstellen van naleefstrategieën per taakveld, en het registreren en monitoren van de juiste informatie. Op die manier kan meer inzicht worden verkregen in de mate van naleving en de effectiviteit van gekozen aanpakken. Aan de hand van de jaarlijkse resultaten van de Veiligheidsmonitor, de buurtpeilingen en de resultaten van gerichte onderzoeken per taakveld zal geanalyseerd worden hoe effectief de gekozen aanpak is geweest en of aanpassing van prioriteiten of een andere koerswijziging noodzakelijk zijn. Keuzes hierover worden gemaakt in de jaarlijkse uitvoeringsplannen.

Volgens de principes van de dubbele regeling zullen de doelstellingen van dit handhavingsbeleid gemonitord, geëvalueerd en bijgesteld worden. Medio 2019 wordt dit meerjarenbeleid geactualiseerd.

Het verschil met het vorige beleid

Het meerjarenbeleid handhaven openbare ruimte 2015-2019 is een actualisatie van het beleidsplan Handhaving Fysieke leefomgeving 2009. Voor wat betreft Handhaven openbare ruimte wordt de destijds ingezette koers verder doorgezet. De belangrijkste toevoeging is dat er een algemeen geldende naleefstrategie is opgezet, waarbij de nadruk nog meer komt te liggen op het investeren in voorlichten en informeren met als doel het eigen verantwoordelijkheidsgevoel van burgers, ondernemers en bezoekers voor het naleven van regels te vergroten. De invoering van de strategie betekent ook dat de werkwijze van Handhaven openbare ruimte, hoewel altijd aangepast aan de ernst van de situatie, eenduidiger wordt. Er wordt geïnvesteerd in vertrouwen en het managen van verwachtingen richting burger en ondernemer over wat wel kan en niet mag en hoe Handhaven openbare ruimte zal optreden in geval van overtredingen. Het werken volgens het principe van programmatisch handhaven wordt verder doorgevoerd. Dit betekent dat handhaven openbare ruimte steeds meer planmatig gaat werken en problemen minder incidenteel zal oppakken. Verder wordt geïnvesteerd in het monitoren van inzet en bereikte resultaten om op die manier steeds effectievere naleefstrategieën per taakveld te kunnen ontwikkelen. Het voortdurend blijven opleiden van medewerkers zodat ze in de steeds veranderende maatschappij voldoende uitgerust zijn hun taak goed uit te voeren heeft een prominente plek gekregen in het huidige beleid. Tot slot wordt in dit beleid op een meer specifiek niveau keuzes gemaakt over prioriteiten en de betekenis voor de inzet van deze keuzes.

4. Duurzaamheid en gezondheid.

Handhaven openbare ruimte draagt bij aan het op niveau houden van de leefbaarheid en de veiligheid van Maastricht. Zo heeft zichtbare aanwezigheid van handhavers een positief effect op het veiligheidsgevoel. Daarnaast levert Handhaven openbare ruimte een bijdrage aan het schoon en heel houden van de stad en aan het voorkomen en beperken van overlast en kleine ergernissen.

Ook speelt het team een rol bij het bereikbaar houden van de stad. Dit alles bevordert de ontwikkeling van Maastricht als duurzame woonstad en aantrekkelijke bezoekersstad.

5. Personeel & Organisatie.

Het voorliggende meerjarenbeleidsplan kan worden uitgevoerd met de thans beschikbare personele capaciteit van team Handhaven. De vaststelling van het beleidsplan heeft derhalve geen gevolgen voor de personele omvang van het team.

6. Informatie en automatisering.

Het voorliggend beleid heeft geen gevolgen voor de informatiehuishouding, ict-voorzieningen & -infrastructuur of bestaande bedrijfsprocessen. Wel wordt voorgesteld te investeren in het verder doorvoeren van digitaal werken, zoals de mogelijkheid om steeds meer administratie op locatie uit te voeren en de invoering van digitaal parkeren. Mochten deze ontwikkelingen dusdanige invloed hebben op bovengenoemde thema's hebben dat hierover een collegebesluit noodzakelijk is, zal dit in een separate nota aan u worden voorgelegd.

7. (Duurzame) aanbestedingen.

nvt

8. Beheersparagraaf IBOR.

Nvt

9. Financiën

Het voorliggend meerjarenbeleid handhaven openbare ruimte heeft op zich zelf geen financiële consequenties. Het meerjarenbeleidsplan kan worden uitgevoerd met de thans beschikbare middelen, zoals opgenomen in de programmabegroting.

10. Voorstel.

Ter voorbereiding van dit beleid zijn er drie stadsrondes gehouden. De eerste stadsronde (13 januari j.l.) had een informatief karakter. Er zijn procesafspraken gemaakt en tevens hebben de raadsleden een eerste verkenning gehouden over de visie op handhaven openbare ruimte. Voor de tweede stadsronde (3 maart j.l.) zijn via 'Bericht uit Maastricht' en door middel van gerichte uitnodigingen aan buurtkaders en ondernemersverenigingen alle burgers en ondernemers van de stad opgeroepen deel te nemen aan de stadsronde over Handhaven openbare ruimte. Tijdens deze sessie is gezamenlijk gesproken over welke prioriteiten Handhaven openbare ruimte zou moeten stellen ten aanzien van de inzet. Er is ook gesproken over de functie en rol die Handhaven openbare ruimte in de stad zou moeten vervullen. De derde stadsronde (21 april j.l.) had als thema de Maastrichtse Algemene Plaatselijke Verordening (APV). In de APV staan een groot aantal regels waarop Handhaven openbare ruimte toeziet. De APV is tevens een instrument waarmee de raad kaderstellend richting kan geven aan de inzet van Handhaven openbare ruimte. Tijdens de bijeenkomst is het nut, de noodzaak en eventuele overbodigheid van APV-artikelen besproken.

Het besprokene in de stadsronde is de basis voor het voorliggende meerjarenbeleid. Medewerkers van team Handhaven openbare ruimte zijn, zoals aanbevolen door de Rekenkamer, nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van dit beleid. Ook de teams die het beleid opstellen waaraan Handhaven openbare ruimte een bijdrage levert zijn betrokken. Bovendien is de politie, als belangrijke partner, geraadpleegd.

Tijdens de stadsronde van 13 januari j.l. heeft de portefeuillehouder met de raad afgesproken het meerjarenbeleid ter consultatie aan hen voor te leggen alvorens het meerjarenbeleid handhaven openbare ruimte definitief vastgesteld wordt door het college. Voorgesteld wordt daarom te beslissen over de volgende punten:

1. In te stemmen het meerjarenbeleid handhaven openbare ruimte 2015-2019 als conceptbesluit ter consultatie voor te leggen aan de gemeenteraad.
2. In te stemmen met het bijbehorende peilbriefje ten behoeve van de raadsronde van 9 juni aanstaande;

11. Vervolg / Planning.

De raadsronde over het meerjarenbeleid handhaven openbare ruimte is gepland op 9 juni aanstaande. De raadsleden zal hun mening gevraagd worden over het meerjarenbeleid. De bevindingen uit de raadsronde kunnen vervolgens verwerkt worden in het voorliggende beleidsplan. Daarna zal het meerjarenbeleid nogmaals op de agenda van het college worden geplaatst ter definitieve vaststelling. Geplande datum is 16 juni 2015.

Vervolgens zal het beleid worden gepubliceerd. Handhaven openbare ruimte zal uitvoering en verdere invulling gaan geven aan het vastgestelde meerjarenbeleid. Ieder jaar zal een uitvoeringsprogramma worden opgesteld. Te starten met het uitvoeringsprogramma 2016. In de eerste helft van 2019 wordt het meerjarenbeleid geëvalueerd en geactualiseerd. Evaluatie zal plaatsvinden op basis van de resultaten van de jaarlijkse Veiligheidsmonitor, de vierjaarlijkse buurtpeiling en gerichte onderzoeken per taakveld.